

ලංකාවේ අධ්‍යාපන පිළිවෙත

පසුගිය ලිපියෙන් මා උත්සාහ කරන ලද්දේ රටේ පවතින අර්බුදකාරී තත්වය නිර්මාණය කිරීමට අපේ අධ්‍යාපන ක්‍රමය මගින් ලෙස දැක්වී ඇති බව පෙන්වා දීමට යි. මෙම ලිපියෙන් සාකච්ඡා කිරීමට අදහස් කරන්නේ මෙම පසුබිම යටතේ ලංකාවේ දු දරුවන්ට අධ්‍යාපනයක් ලබා ගැනීම සඳහා වැදගත්දා අත් වීදිය යුතුව තිබෙන දුක් හැරවා පිළිබඳව යි.

අපේ රටේ පාසැල්වල පළමුවන වසරට සාමාන්‍යයෙන් සියයට 97ක් පමණ දු දරුවන් ඇතුළු කරනු ලබන අතර ඔවුන් බොහෝ දෙනෙක් පස් වැනි ශ්‍රේණිය සමත් වෙති. මෙම ප්‍රතිඵලය සඳහා බලපා ඇත්තේ අධ්‍යාපන ගාස්තු අය නොකිරීමත්, නොමිලේ පාසැල් පොත් සහ තිල ඇඳුම් ලබා දීමත්, සහයෝගය ප්‍රවෘත්තා පහසුකම්, දෙමව්පියන්ට සම

කරන්නේ නැත.

දෙමව්පියන්ටත් මෙම දු දරුවන් ටත් පළමු වරට දෛනික තරණ කාරී අධ්‍යාපනයට මුහුණ දෙන්නට සිදු වන්නේ මෙම දරුවන් පළමුවන වසරට ඇතුළු කරනු ලබන විට දීම යි. ඒ නිසා දු දරුවන් පාසැලකට ඇතුළු කිරීමේදී දෙමව්පියන්ට මුහුණ දෙන්නට සිදු වෙන ප්‍රශ්න පිළිබඳව මතක සලකා බලමු. අපේ රටට නිදහස් අධ්‍යාපනය හඳුන්වා දී ඇති සියවසකටත් වඩා වැඩි කාලයක් ගත වී තිබේ. එහෙත් පළමුවන වසරට දරුවන් ඇතුළු කරනු ලබන විට මතු වෙන සහ කාලයක් සමඟ වර්ධනය වෙමින් පවතින අර්බුදකාරී තත්වයෙන් පිළිබිඹු වෙන්නේ අපේ රටේ සැබෑ ලෙසම අත් වීදියෙන් පවතින විෂමතා සමාජ-ආර්ථික යථාර්ථයත්, 1948ක් පසු අනුගමනය කරන ලද සමාජ-ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති පිළිය මගින් එම සමාජ-ආර්ථික විෂමතා ස්වභාවය

මාර්ගවලට අනුව අධ්‍යාපන පරිපාලන ජේට්ටේ කිලෝමීටර් අති මහත් වශයෙන් පත් කොට ඇත්තේ සුදුසුකම් මත නොව දේශපාලන පදනමක් මත යි. ඇතැම් ශ්‍රේණිවලට පවතින තනතුරු සඳහා දේශපාලන පදනමක් මත නිලධාරීන් අවශ්‍ය ප්‍රමාණයටත් වඩා පත්කර තිබෙන බව ද වාර්තා වෙයි.

නිලධාරීන්ගේ සහ දේශපාලනඥයන්ගේ අනුබලය සහ ආශීර්වාද මධ්‍යයේ සමස්ථ අධ්‍යාපන පද්ධතියම භේදනීය වී යෑම උත්සන්න වූයේ මේ ආකාරයෙනි. 13 වන අණවිදි ක්‍රම විධිවිධාන සංශෝධනයට අනුව පවතින පාසැල් පිහිටුවන ලද්දේ පැහැදිලි නිර්ණායකයන් අනුගමනය කරමින් නොවේ. පවතින පාසැල්වලට සියළුම ආකාරයේ පාඨක මට්ටමේ පහසුකම් ලබා දෙන්නට කටයුතු කෙරෙන අතර පළාත් සභා පාසැල් වලට ලැබුණේ අඩු සැලකිලිය. පළාත් සභා මත

මෙවැනි වෙනස්කම් සිදු වෙන අතර සෑම වසරකම පාසැල්වලට දරුවන් ඇතුළු කිරීම සඳහා වැඩිම අයදුම් පත් ප්‍රමාණය ලැබී තිබෙන්නේ කොළඹ නගරයේ තිබෙන පාසැල්වලට යි. එක පංතියකට ළමුන් 40ක් පමණක් ගතයුතුය යන අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශ නිර්දේශයට සීමා නොවෙමින් පාසැල්වලින් අති බහුතරයකට එක පංතියකට ළමුන් 50ක් පමණ ඇතුළු කර ගැනීමට සිදු වී තිබෙන්නේ ඇතැම් නිලධාරීන්ගේ හා දේශපාලනඥයින්ගේ බල පෑම් හේතුවෙනි.

දරුවන්ට අධ්‍යාපනයක් ලබා දෙන්නට තිබෙන අවශ්‍යතාවයන් උනන්දුවත් යයි සැලකිය හැකිය. එහෙත් නව වැනි ශ්‍රේණිය සමත් වන්නේ මෙම දරුවන්ගෙන් සියයට 80 ක් පමණ යි. සියයට 20 ක් පමණ දරුවන් මෙසේ නව වැනි ශ්‍රේණිය අසමත් වීම නිසා අපේ රටට අතිවාර්ධ වියේ අධ්‍යාපන මට්ටම කරා ළඟා වීමට නොහැකි වී තිබේ. මෙම මට්ටමට ළඟා වීම සඳහා අපේ රටේ පාසැල්වලට ඇතුළු කරනු ලබන වසර අවුරුදු හයක් 14 ක් අතර සියළු දරුවන් වසර නවයක පාසැල් අධ්‍යාපනයක් අනිවාර්යයෙන් සම්පූර්ණ කළ යුතුය. මෙම ඉලක්කය සාධකයක් කර ගැනීම අපේ අධ්‍යාපන ක්‍රමයට මුහුණ දෙන්නට සිදු වී තිබෙන සැහැනලා අත්දේශයකි.

සමහර කර ලන්තට තිබෙන නොනැඟිටියටත් ය යන්න මගේ අදහස යි. මෙයින් ගම්පහ වත්තේ අපේ රටේ මෙහෙයක් බලයට පැමිණීම ඊරියයන්ටත්, පස්වැන්නේ 1948 සමයේ ඊරිය කළ නිලධාරී පෙළපැයියටත් සමාජ-ආර්ථික විෂමතා සමඟ කරන්නට සැබෑ වුවහොත් නේ යථා දැක්මක් නොතිබූ බව යි.

මෙවැනි පසුබිමක් නිර්මාණය වෙන්නට බලපා තිබෙන කරුණු අතර රටේ අධ්‍යාපන අවශ්‍යතාවයන්ට මුල් තැනක් දී ක්‍රියා කරන්නට පැමිණි ප්‍රමාණවත් ආකාරයෙන් මුල්‍ය ප්‍රතිපාදන වෙන්කොටදීම, පාසැල් අනුමැතිය ආකාරයකින් වර්ධකරණයට ලක් කිරීම, අසමතුලිත ලෙස පාසැල් වලට මානව සහ භෞතික සම්පත් බෙදා හැරීම, හැකියා සහ කුසලතා මත පදනම් නොවෙමින් පාසැල්වල මානව සම්පත් කළමනාකරණය කිරීම සහ දේශපාලන මැදිහත් වීම් යනාදිය දැකිය හැකිය.

ඇමතිවරුන්ගේ සහාය ලැබූ පාසැල් පහසු පාසැල් ලෙස නම් කෙරුණි. පළාත් මට්ටමෙන් ඉහළ අනුග්‍රාහකයන් බෙදාහැරීමට පැමිණීම පහසු පාසැල් ප්‍රණයවන්න වූයේ එහෙයිනි. ඉහත සඳහන් කළ පවතින සහ පහසු පාසැල් ද, මෙහිදී පාසැල් ද අතර අතරමැදි ආකාරයෙන් බිහි වූ ඉසුරුමත් පාසැල් වලට එම පාසැල්වල ඇදී ගිණයන් වැනි ඇතැම් දෙයාගේ ද සහයෝගය ලැබුණි. මෙසේ බෙදී යෑමේ අවසාන ප්‍රතිඵලය වූයේ ගම්බද සහ නගරික කුඩා පාසැල් තව තවත් පිරිහී යෑමට ලක් වීම යි.

තම ජීවිතය පුරා අත් වීදිය ලබන දරුවන්ගෙන් මිදෙන්නට තිබෙන එක ප්‍රධාන මාර්ගයක් ලෙස වරප්‍රසාද නොලත් පහසුකම් සහිත පිළි ගන්නා ලද අධ්‍යාපනයක් ලබා ගැනීමේ වග බලා ගැනීමේ දු දරුවන්ගෙන් තව තවත් දුරස්ථ වෙමින් පැවතුණි. ඉහළ මධ්‍යම පන්තිය තම දු දරුවන්ට අධ්‍යාපනය ලබා දීමේ බර කෙසේ හෝ හැර ගසා ගත් නමුත් තම දරුවන්ට අධ්‍යාපනය ලබා දීම පහළ මධ්‍යම පන්තිය මත පැවරුවා වැඩි බරක් වුවද පත් වූයේය. එසේ දු දරුවන් ඇතුළත් කර ගන්නට නොහැකි තත්වයක් ඇති වූ විට පහළ මධ්‍යම පන්තිය කළේ පස්වන වසරේ පහසුකම් පරිභෝජනය කෙරෙහි වූ දු දරුවන් ප්‍රධාන පාසැලකට ඇතුළත් කිරීමේ ආභාව සහ අවස්ථාව කල් දැමීම යි. ධනාත්මක පනවන්නේ පමණි දරුවන්ට අධ්‍යාපනය ලබා දීම සඳහා ඉසුරුමත් පාසැල් ගොදා ගන්නා ලද අතර වැඩි පාසැල්වලට දරුවන් ඇතුළත් කර ගත නොහැකි වූ ධනාත්මක පනවන්නේ කොටස් වීසින් තම දරුවන්ට අධ්‍යාපනය ලබා දීම සඳහා ද, ඔවුන්ගේ වෙළඳ ව්‍යාපාරයක් වශයෙන් ද පාසැල් පිහිටුවා ගන්නා ලදී.

ඇතුළු කර ගැනීමට සිදු වී තිබෙන්නේ ඇතැම් නිලධාරීන්ගේ හා දේශපාලනඥයින්ගේ බල පෑම් හේතුවෙනි. අනෙක් දිස්ත්‍රික්කවල ප්‍රධාන නගරවල තිබෙන පාසැල්වල තත්වය මෙයට නොදෙවැනිය. මේ පිළිබඳව දෙමව්පියන්

සුදුසුකම් ලත් සහ කළමනාකරණ හැකියාවන් සහිත විදුහල්පතිවරුන් පාසැල් වලට පත් කොටදීම තුළින් පිළිබිඹු වෙන්නේ අධ්‍යාපනයේ පරිපාලනය සහ නිලධාරී පෙළපැයිය සහමුලින්ම දේශපාලනිකරණය වී තිබීම යි. මෑත දී පළ වී තිබූ ඇතැම් වාර්තාවලට අනුව විදුහල්පතිවරු 10,000 කගෙන් 8,000 ක් ම සුදුසුකම් නොමැතිව දේශපාලන පත්වීම් ලැබූ අය බව පෙනී යයි. 22,200 ක් පමණ වූ වැඩබලන විදුහල්පති වරුන්ගෙන් සුදුසුකම් ලබා ඇත්තේ 1268 ක් පමණක් බව ද, අධ්‍යාපන නිලධාරීන්ගෙන් සියයට 80 ක් පමණ දේශපාලන පත්වීම් බව ද, මෙම වැරදි දී පත්වීම් අවලංගු කොට වැනි සුදුසුකම් ලබා ඇති අයට විදුහල්පති තනතුරු ලබාදෙන ලෙස ශ්‍රේණිධාරීකරණය කිරීමට කටයුතු වීම තිබිය යුතු බවත් ක්‍රියාත්මක කොට නොමැති බව ද මේ සමඟ වාර්තා විය. ඇතැම් ආරංචි

වෙත දොස් පැවරීමෙන් පමණක් ඊරියට හෝ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයට තම වගකීමෙන් ගැලවීය නොහැකිය. පාඨීන් අනුව, ආගම අනුව, පාඨක, දිස්ත්‍රික්ක, නගරික සහ ගම් අනුව පාසැල් විභේදනය කොට එම පාසැල් වලට මානව සහ භෞතික සම්පත් අසමතුලිත ලෙස බෙදා හැරීම මෙම තත්වයට පදනම් වී තිබෙන බව ඉතා ප්‍රකාර කරුණකි. පවතින පාසැල් පිහිටුවීමෙන් පසු විදුහල්පතිවරු හා තුරන්වරුන් දේශපාලනඥයින් හමුවේ වින්දනාමාන කිරීමේ ප්‍රවණතාවය දක්වන්නන් විය. මෙම තත්වය තුළ පාසැල් පද්ධතිය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් පිරිහීමට පත් වූයේය. ඒ නිසා මෙම අධ්‍යාපන තත්වයෙන් ගැලවෙන්නට දෙමව්පියන් උත්සාහ කිරීම පුදුමයට කරුණක් නොවේ.

ඉහත දක්වා ඇති අභියෝග සාධක විසින් ලාංකීය සමාජය තුළ ඇති කොට තිබෙන ඇතැම් වෙනස්කම් දෙස මතකට හැර බලමු. කෙසේ හෝ තම දු දරුවන්ට අධ්‍යාපනය ලබා දීම අරමුණු කොට ගන්නා මෙහිදී දෙමව්පියන් විසින් තම පාරම්පරික දේශපාලන විකුණා දමා හෝ නගරයේ ප්‍රධාන පාසැලකට සම්පූර්ණ නිවාස මගයට ගැනීම, විවාහ කටයුතුවලදී එවැනි පාසැල් සම්පේද පදිංචි අය කෙරෙහි වඩා වැඩි අවධානයක් යොමු වීම, විවාහයට පෙර සිටම නූපන් දරුවන් ඇතුළු කරන්නට සුදුසු පාසැල් සෙවීම, නගරයේ ලිපිනයක ව්‍යාප්ත ලෙස ලියා පදිංචි වීම, තමන්ගේ දරුවන් වෙතත් දෙමව්පියන්ගේ දරුවන්ගේ අසන්වීම සඳහා

1 | Treasures of the Education System in Sri Lanka: Restoring Performance, Expanding Opportunities and Enhancing Prospects (2005), World Bank